

บทคัดย่อ

244814

งานวิจัย การเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนของชุมชนบ้านร่องก่อ ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนของชุมชนบ้านร่องก่อ ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานและเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนในการนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่น ขอบเขตของการวิจัย เป็นการศึกษาในชุมชนหมู่บ้านร่องก่อ ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 125 ครัวเรือน โดยศึกษาในระหว่างเดือน มกราคม- มิถุนายน 2554

วิธีการที่ใช้ในการศึกษาเป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสังเกตในชุมชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้รู้ในชุมชน ผู้ดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในชุมชน คนในชุมชนที่มีรายได้จากการรับจ้างในวิสาหกิจชุมชนและการสัมภาษณ์ผู้ใช้สินค้าในชุมชน จำนวนรวมทั้งสิ้น 25 คน

ผลการวิจัยพบว่าชุมชนบ้านร่องก่อมีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จดังนี้ (1) ผู้นำชุมชนมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (experiential learning) และใช้ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) ที่มีอยู่ผสมผสานกัน เป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การทำวิสาหกิจชุมชน (2) มีกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม (collective learning) ของคนในชุมชน โดยการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจและไตร่ตรองร่วมกันในการทำวิสาหกิจ (3) ชุมชนมีการจัดการความรู้ ด้วยการแสวงหาความรู้ ยกระดับและพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ โดยมีรูปแบบการจัดการความรู้หลายรูปแบบ อาทิ การศึกษาดูงาน การจ้างผู้มีความรู้มาสอน การทดลอง และการสอบถามคุณภาพผลิตภัณฑ์จากผู้นำสินค้าไปใช้ เป็นต้น (4) ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (learning by practice) (5) ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ที่วางอยู่บนรากฐานของการคิดแบบผู้ประกอบการผสมผสานกับแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดแบบผู้ประกอบการ ได้แก่ การมีนวัตกรรม กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง มีความมุ่งมั่น ทำให้ชุมชนสามารถขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างประสบความสำเร็จ ส่วนแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชุมชนให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของชุมชน มีความเอื้ออาทรต่อกันไม่ใช้ตัวเงินเป็นเรื่องใหญ่ หรือหวังกำไรมากกว่าความอยู่ดีมีสุข และความช่วยเหลือกันของคนในชุมชน

งานวิจัยยังพบว่าชุมชนมีทุนทางสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ความรู้เดิมที่มีอยู่ในชุมชน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ไว้วางใจกัน ของคนในชุมชน ผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ มีทรัพยากรบุคคลที่เป็นผู้รู้ ผู้ที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์ ความเสียสละในชุมชน ทำให้งานของชุมชนเดินหน้าต่อไปได้อย่างประสบความสำเร็จ

Abstract

244814

The objectives of this research are to study the learning process and knowledge management of successful Rong-Kaw Community Enterprise in Pho-Yai Sub-district, Warinchamrap District, Ubon Ratchathani Province; and to collect the body of knowledge on the learning process and knowledge management in community enterprise, in order to apply to other communities. The study was conducted with 125 households of Rong-Kaw village, during January to June, 2011.

The methodology is qualitative research, using in-depth interview, group interview and observations. The semi-structural questions are used to collect data from 25 key persons, including community leaders, community enterprise working persons, employees of the community enterprise, and the customers who used their products.

The result showed that: (1) The leaders of the community have experiential learning and tacit knowledge which facilitating for setting community enterprise, (2) Villagers have collective learning through discussing, exchanging ideas and experience, and thinking reflectively for setting community enterprise. (3) Villagers have knowledge management; including searching, enhancing and developing knowledge for producing distinctive products to the market. The multiple methods used are: study tour, learning by instructor, experimentation, and interviewing the customers regarding products quality until they can improve their products to the best quality. (4) Villagers have learning by practice. (5) Villagers have mixed model of learning and knowledge management combining the entrepreneurial thinking and sufficiency economy thinking which lead to the success of community enterprise. Entrepreneurial thinking includes innovation, perseverance and risk taking to build their successful enterprise, meanwhile sufficiency economy thinking includes their concerns in caring, harmony and helpful ways of life more than profit maximization.

Furthermore, researcher founds that villagers have essential social capitals, particularly, human capital which supports their learning and knowledge management in community enterprise; including solidarity, trustworthiness, dedicated leaders with good vision, all of which support their successful community enterprise.